

Dalsskanska Miljö
& Energiförbundet

Dalsskanska miljö- och energikontor

VERKSAMHETSPLAN FÖR MILJÖ- OCH ENERGISTRATEGISKA INSATSER 2024 FÖR KOMMUNERNA BENGTSFORS, DALS-ED, FÄRGELANDA OCH MELLERUD

Inledning

Dalslands miljö- och energiförbund har i uppdrag av ägarkommunerna att initiera och samordna det miljö- och energistrategiska arbetet i kommunerna och i förbundet. FN:s hållbarhetsmål Agenda 2030, nationella, regionala och lokala mål samt kommunala åtaganden är vägledande för de aktiviteter som avses genomföras 2024. Förbundet har genomfört dialoger i olika forum med ägarkommunerna i syfte att fånga upp insatser som är angelägna för kommunerna att implementera i det miljö- och energistrategiska arbetet 2024. Denna verksamhetsplan utgör en syntes av redan pågående processer/projekt inom det miljö- och energistrategiska arbetet som behöver fortsätta även 2024 samt de insatser som ägarkommunerna i samråd med förbundet ser som angelägna att arbeta med 2024.

Styrning och kommunal förankring i valet av insatser i verksamhetsplan (VP) 2024

FN:s hållbarhetsmål Agenda 2030 samt nationella, regionala och lokala mål är som nämnts inledningsvis vägledande för valet av insatser i VP 2024. Valet av insatser i verksamhetsplanen har därefter primärt prioriterats utifrån följande faktorer:

- ✓ Politiska ställningstaganden hos ägarkommunerna: Exempel på tydliga politiska ställningstaganden avseende insatserna är:
 - Klimatlöften fastställda av kommunerna (2024-2026)
 - Grunduppdrag i förbundsordningen (t.ex. förbundets roll att initiera och samordna det miljö- och energistrategiska arbetet, energi- och klimatrådgivning, kompetens-/expertstöd kring t.ex. remisser, upphandlingsfrågor, planeringsfrågor och övriga frågor inom förbundets kompetensområde).
 - Pågående projekt/insatser med extern finansiering, t.ex. LOVA-/LONA-projekt.
 - Åtaganden som kommunerna och/eller förbundet åtagit sig att genomföra utifrån bl.a. kommunala styrdokument t.ex. energi- och klimatstrategin, avfallsplanen, naturvårdsprogram och ÖP.
 - Åtgärdsprogrammet för miljömålen (2022-2025)

I sammanställningen över insatser i det miljö- och energistrategiska arbetet 2024 (tabell 1, sid. 5-11, kolumnen *styrdokument eller motsvarande*) framgår kopplingen mellan politiska ställningstaganden och respektive insats.

- ✓ Insatser som härrör från lagkrav:
 - EU:s vattendirektiv genom åtgärder riktade gentemot kommunerna i Vattenmyndighetens åtgärdsprogrammet för vattenförvaltningsplanen 2022-2027.
 - Energiplan (varje kommun ska ha en aktuell energiplan, även ett klimatlöfte)
- ✓ Insatser som härrör från dialoger mellan ägarkommunerna och förbundet:
 - Miljöforum: Miljöforum två gånger per år. Forumet inrättades i samråd med kommundirektörerna utifrån behovet av utvecklad samordning mellan ägarkommunerna och förbundet, till följd av rekommendationer i den utredning av förbundets verksamhet som gjordes 2021. Forumet tjänar som en arena för utvecklad samverkan/samordning mellan ägarkommunerna och förbundet.

- Information och riktlinjer kring invasiva växtarter: Förfrågan har kommit från Bengtsfors kommun kring förbundets möjligheter att ha en processledande roll i ett sådant arbete (gemensamt för ägarkommunerna). Förbundet anser att ett sådant arbete bör ha hög prioritet och föreslår därför en insats för att inleda ett sådant arbete 2024.
 - Energisamverkan kommunerna/förbundet kommer bl.a. utgå från det samverkansforum som avses bedrivas i form av information/erfarenhetsutbyte kring Melleruds struktur för energieffektiviseringsåtgärder (lyftes som ett gott exempel vid miljöforum hösten 2023).
- ✓ Insatser som förbundet genom sin omvärldsbevakning bedömt som angelägna 2024:
- Hållbarhetsfestival/hållbarhetsvecka: Förbundet genomförde en "hållbarhetsvecka" i mindre skala i samverkan med några kommunala verksamheter och en förening. Responsen kring initiativet var positiv, varför förbundet gärna ser att denna insats utvecklas under 2024. Insatsen kommer samordnas med klimatlöftet; *Vi involverar invånare i alla åldrar i klimatarbetet*. Insatsen har också tydliga kopplingar till kommunikationsfrågor.
 - Interregprojektet Green Fleet 2024–2026: Förbundet samverkar med bl.a. Fyrbodals kommunalförbund i form av medfinansiering genom att en del av förbundets strategiresurser används i projektet. Projektets inriktning överensstämmer väl med flera av de klimatlöften som fastställts av ägarkommunerna, varför en medverkan bedöms ge stöd och mervärden vid bl.a. arbetet med klimatlöftena.
 - Kommunikationsinsatser. Förbundet arbetar kontinuerligt med kommunikationsinsatser. Syftet med att lyfta detta som en särskild insats är att flera av de övriga insatserna i VP 2024 kräver kommunikationsinsatser, att kommunikations-/informationsinsatser inom vissa områden framgår av kommunernas styrdokument samt att utvecklad kommunikation bedöms vara en viktig faktor i bl.a. det strategiska arbetet.

Föreslagna insatser i det miljö- och energistrategiska arbetet 2024 framgår i sin helhet i tabell 1 (sid 5-11). De insatser som bedöms som nya i relation till 2023 har markerats som; Ny i kolumnen Ny 2024. Några av dessa insatser fanns med även 2023, men då med en annan utformning eller inriktning. Dessa insatser är:

- Några klimatlöften som ägarkommuner antog 2021 eller 2022 som också är klimatlöften 2024-2026.
- Revidering gemensam avfallsplan
- Information och riktlinjer kring invasiva växtarter
- Samverkan vattenrelaterade frågor

Förbundets kompetens och resurser i det miljö- och energistrategiska arbetet 2024

Förbundets funktioner i form av strategier och inspektörer har olika kompetens som förstärker varandra. Strategier och inspektörer samverkar i stor utsträckning med varandra både i projekt, processer och enskilda ärenden. Allt i syfte att optimera arbetet och nå det bästa resultatet i de aktuella aktiviteterna. Förbundets strategier utgör den huvudsakliga delen av förbundets resurser för det miljö- och energistrategiska arbetet 2024. Det är dock viktigt att påpeka att en del av insatserna i verksamhetsplanen även kommer involvera förbundets inspektörer. Exempel på sådana insatser är:

- Remisser/enkäter/rapportering
- Revidering av avfallsplan Dalsland

- Kommunernas DP-processer
- ÖP Färgelanda
- FÖP-Sjöskogen
- Kommunala åtgärder i Vattenmyndigheternas åtgärdsprogram 2022-2027
- Dagvattenpolicy

Roller och ansvarsfördelning avseende aktiviteter/insatser

För att tydliggöra roller och därmed ansvar mellan förbundet och ägarkommunerna för de aktuella insatserna har förbundets roll tydliggjorts i tabell 1 (sid 5-11, kolumnen; *DMEF:s roll*). Detta bedöms underlätta det fortsatta arbetet kring resp. insats.

Valet av roll är i många fall logisk till följd av t.ex. kompetens eller mandat kring den aktuella aktiviteten, men styrs också av volymen tillgängliga resurser.

De roller som används i tabell 1 avseende förbundet har följande innebörd:

- Utförare: Aktiviteten är tydligt styrd utifrån riktlinjer/regelverk (t.ex. energi- och klimatrådgivning).
- Processledare: Leder arbetet med aktiviteten
- Samordnande: Har inte mandat att styra aktiviteten i sig, men ska samordna processer i aktiviteten (ett typexempel är samordning av målstyrningen i kommunernas styrdokument gentemot de globala hållbarhetsmålen).
- Medverkande: Förbundet medverkar med funktion/resurs i en ev. arbetsgrupp. Kommunen/kommunerna är dock processledare för aktiviteten.
- Kompetensstöd: Kompetensstöd i annan form än som medverkande i t.ex. arbetsgrupp.

Detta innebär exempelvis att för en aktivitet där förbundet medverkar så behöver kommunen/kommunerna, eller annan medverkande aktör, ha den processledande rollen.

Behov och prioriteringar

För en del av insatserna i det miljö- och energistrategiska arbetet 2024 så kan man relativt väl beräkna resursbehovet (t.ex. för projekt som har en definierad resursinsats). För flera av insatserna är det däremot svårt att idag beräkna resursbehovet. Detta beror av flera orsaker, exempelvis att insatsen är komplex och svår att beräkna i förväg, men i flera fall också av att omfattningen av den aktuella insatsen ännu inte går att klargöra (exempelvis förbundets medverkan i kommunala planprocesser). För samverkansprocesser mellan ägarkommunerna och förbundet är resursåtgången också svår att bedöma då det är just processer, vilket t.ex. kan medföra behov av insatser under processens gång.

Både förbundets och ägarkommunernas resurser för det miljö- och energistrategiska arbetet är begränsade, varför det kan uppkomma behov av prioriteringar under arbetets gång. Det är därför angeläget att förbundet och ägarkommunerna fortsätter dialogen kring omfattning, förväntningar och resursbehov för flera av de aktuella insatserna samt att behov av eventuella omprioriteringar lyfts för nya ställningstaganden.

Projektverksamheten – skapar mervärden till Dalsland men kräver också egna resurser

Den projektverksamhet som drivs genom förbundet tillför betydande resurser till Dalsland såväl genom ett stort mervärde i hållbarhetsarbetet som att stora delar finansieras genom externa medel. Projektverksamheten kräver dock viss egenfinansiering, vilket sker genom användande av förbundets egna resurser. Förbundets ekonomi påverkar såväl den befintliga projektverksamheten som en utveckling av densamma. En fortsatt dialog mellan förbundet och ägarkommunerna kring möjligheterna att tillsammans utveckla projektrelaterad verksamhet inom hållbarhetsområdet skulle sannolikt ha potential att skapa betydande mervärden till Dalsland. Även aktiviteten "Utvecklad samverkan - externa aktörer" syftar till att förbättra möjligheterna för förbundet och ägarkommunerna att tillsammans med andra aktörer utveckla och stärka projektverksamheten i Dalsland, bland annat genom att undersöka möjligheterna till att söka och få tillgång till externa basresurser.

Insatser i det miljö- och energistrategiska arbetet 2024

Tabell 1: Insatser i det miljö- och energistrategiska arbetet 2024.

Insats/aktivitet	Styrdokument eller motsvarande	DMEF:s roll	Kommentar kring insatsen/aktiviteten	Ny 2024	
Övergripande					
Ö1	Stöd i styr- och ledningsarbetet för hållbar utveckling i kommunerna	Grunduppdrag (Förbundsordning)	Samordnande/medverkande	Arbete pågår kontinuerligt att skapa ett systematiskt och långsiktigt miljöarbete som tar avstamp i Agenda 2030. Förbundets roll är att medverka i alla delar av kommunernas förbättringsprocess dvs planera, genomföra, följa upp och förbättra (PDCA). Innefattar delaktighet i kommunernas nulägesanalys, målprocesser, utbildningsinsatser, verksamhetsstöttning och uppföljningsarbete.	
Ö2	Utvecklad samverkan med externa aktörer	Ger mervärden i det strategiska arbetet. Omvärldsbevakning.	Medverkande	DMEF medverkar i befintliga/upparbetade nätverk t.ex. Fyrbodals kommunalförbund, energikontoret Väst, strateginätverket Västra Götaland, VGR, SLU etc., men kommer också arbeta för att utveckla former och arenor för samverkan med externa aktörer. Bedöms ge mervärde, men även en del av omvärldsbevakningen.	
Ö3	Intern samverkan kommuner/DMEF	Grunduppdrag (Förbundsordning)	Samordnande/medverkande	T.ex. Fordonsgruppen, Hållbarhetsgruppen (Mellerud) etc.	
Ö4	Remisser/enkäter/rapportering	Grunduppdrag (Förbundsordning)	Samordnande/medverkande	Exempelvis rapportering Vattenmyndighetens åtgärdsprogram, Åtgärdsprogrammet för regionala miljömålen. Remisser avseende naturvård och vattenverksamheter. Stöd vid remisser till kommunerna som berör DMEF:s arbetsområde inom det strategiska arbetet.	

Ö5	Bokslut-/hållbarhetsredovisningar etc.	Grunduppdrag (Förbundsordning)	Samordnande (hållbarhetsredovisning Bengtsfors) Medverkande (kommunernas bokslut)	Tar fram underlag inom förbundets ansvarsområde till kommunernas bokslut. Medverkar i de kommunala hållbarhetsredovisningar/-bokslut som aviserats från vissa kommuner.	
Ö6	Miljöforum	Forum förankrat hos kommundirektörer	Processledare	Genomförs två ggr/år. Kommunala tjänstepersoner i nyckelpositioner medverkar.	
Ö7	Kommunikationsinsatser	Grunduppdrag (Förbundsordning). Återfinns dessutom i flera styrdokument bl.a. Naturvårdsprogram, Energi- och klimatstrategi etc.	Utförare	Behövs informations-/kommunikationsinsatser för flera av insatserna. Generell utveckling av DMEF:s kommunikation inom hållbarhetsområdet.	Ny
Ö8	Hållbarhetsfestival/hållbarhetsvecka		Processledare	Exempelvis delta i Hållbarhetsfestivalen Västra Götaland som Studieförbundet anordnar. Samordnas med insats E2 (klimatlöfte nr. 3)	Ny
Ö9	Oförutsedda förfrågningar från kommunerna	Bidra med expertkompetens (förbundsordning)	Kompetensstöd		

Insats/aktivitet		Styrdokument eller motsvarande	DMEF:s roll	Kommentar kring insatsen/aktiviteten	Ny 2024
Energi- och klimat					
E1	Årlig uppföljning av klimatarbetet	Klimatlöfte nr.1 fastställt av samtliga kommuner + Åmål	Processledare	Samordnas med insats E12	Ny
E2	Vi involverar invånare i alla åldrar i klimatarbetet	Klimatlöfte nr.3 fastställt av tre kommuner + Åmål	Delat processledarskap DMEF/kommunerna	Samordnas med insats Ö7 och Ö8	Ny

E3	Vi minskar utsläppen tillsammans med näringslivet	Klimatlöfte nr. 5 fastställt av tre kommuner + Åmål	Processledare i form av kompetensstöd vid t.ex. ansökningar till Klimatklivet.	Samordnas med insats E13 (EKR)	Ny
E4	Vi inkluderar lantbruket som samarbetspart i kommunens klimatomställning	Klimatlöfte nr. 6 fastställt av samtliga kommuner + Åmål	Processledare	Genomförs inom ramen för pågående LOVA-projekt (insats V1, V2 och V3)	Ny
E5	Vi arbetar aktivt med vår energiplan	Klimatlöfte nr. 8. Fastställt av tre kommuner (Dals-Ed medverkar)	Delat processledarskap DMEF/kommuner	Kommunerna och DMEF medverkar i "elektrifieringsresan"	Ny
E6	Vi arbetar strategiskt med att minska klimatpåverkan genom upphandling	Klimatlöfte nr. 9. Fastställt av tre kommuner + Åmål.	Delat processledarskap DMEF/kommunerna	Samverkan med Interregprojektet Green Fleet 2024-2026	Ny
E7	Vi säkerställer kompetens och resurser för att upphandla med klimathänsyn	Klimatlöfte nr. 10. Fastställt av två kommuner + Åmål	Kompetensstöd	Samverkan med Interregprojektet Green Fleet 2024-2026	Ny
E8	Våra nya personbilar körs på förnybar el, biogas eller vätgas	Klimatlöfte nr. 16. Fastställt av tre kommuner + Åmål	Kompetensstöd	Samverkan med Interregprojektet Green Fleet 2024-2026	Ny
E9	Vi ställer krav i upphandling för transportdelen i nya avtal	Klimatlöfte nr. 17. Fastställt av tre kommuner + Åmål	Kompetensstöd	Samverkan med Interregprojektet Green Fleet 2024-2026	Ny
E10	Vi använder cirkulära möbler	Klimatlöfte nr. 25. Fastställt av tre kommuner	Kompetensstöd	DMEF tar fram ett underlag (goda exempel och kostnader) för att skapa dialog kring kommunsamverkan avseende cirkulära möbler.	Ny
E11	Övriga klimatlöften som fastställts av minst tre kommuner	Klimatlöfte nr. 11, 21, 22, 23 och 28. (klimatlöfte 11 & 22 fastställt av tre kommuner + Åmål. Klimatlöfte 23 & 28 fastställt av tre kommuner. Klimatlöfte nr. 21 fastställt av samtliga kommuner + Åmål)	Kompetensstöd vid behov		Ny

E12	Gemensamma energi- och klimatstrategin och energiuppföljning	Fastsälld i två kommuner + Åmål	Processledare avseende uppföljning (underlag krävs dock från kommunerna). Medverkande/kompetensstöd kring åtgärder	Fortsatt arbete i enlighet med den gemensamma energi- och klimatstrategin samt årlig uppföljning. Uppföljningen kommer att samordnas med insats E1 (klimatlöfte nr. 1).	
E13	Energi- och klimatrådgivning (EKR)	Grunduppdrag (förbundsordning)	Utförare	Avseende EKR gentemot näringslivet sker samordning med insats E3 (klimatlöfte nr. 5)	
E14	Interregprojektet Green Fleet 2024-2026		Medverkande	DMEF medfinansierar i form av tid. Projektet bedöms ge kompetensstöd och samordnas med insatserna; E6, E7, E8 och E9 (klimatlöften nr. 9, 10, 16 och 17)	Ny
E15	Samverkan kring energieffektivisering av kommunala fastigheter	Bidra med expertkompetens (förbundsordning)	Medverkande	Mellerud har bjudit in övriga kommuner för samverkan/erfarenhetsutbyte kring energieffektivisering av kommunala fastigheter. Samordnas med klimatlöfte nr. 28.	

Insats/aktivitet		Styrdokument eller motsvarande	DMEF:s roll	Kommentar kring insatsen/aktiviteten	Ny 2024
Samhällsplanering					
S1	ÖP-Färgelanda	Bidra med expertkompetens (förbundsordning)	Kompetensstöd	Kompetensstöd på Färgelandas initiativ.	
S3	FÖP - Sjöskogen	Bidra med expertkompetens (förbundsordning)	Kompetensstöd	Kompetensstöd på Melleruds initiativ.	
S4	Medverkan DP kommunerna och kommunernas planeringsstrategier	Bidra med expertkompetens (förbundsordning)	Kompetensstöd	Kompetensstöd på kommunernas initiativ. Flera kommuner har uttalat att man vill se DMEF:s medverkan tidigt i planeringsprocesser.	
S5	Grön infrastruktur/ekosystem-tjänstanalys, Dalslandsgemensam. (projekt)	Åtgärdsprogrammet för regionala miljömålen, ÖP2030 (Mellerud) och ÖP2035 (Dals-Ed). Pågående projekt	Processledare	GIS-underlag inom projektet sammanställs innan sommaren. Därefter samverkan med kommunernas samhällsbyggnadsenheter kring framtagande av grönstrukturprogram. Grönstrukturprogrammen ska antas politiskt.	
S6	Revidering gemensam avfallsplan	Beslut fattat i resp. kommun	Medverkande	Arbetet ska enligt beslut i kommunerna påbörjas under 2024	Ny

S7	Stöd klimatanpassning	Bidra med expertkompetens (förbundsordning)	Kompetensstöd	Kompetensstöd i kommunernas arbete med klimatanpassning.	
S8	Upphandlingar (utöver klimatlöftena)	Bidra med expertkompetens (förbundsordning)	Kompetensstöd (hållbarhetsfrågor)	DMEF deltar i kommunernas upphandlingsmöten, bistå upphandlarna med att välja och specificera miljökriterier i gemensamma upphandlingar, följa upp miljökrav i befintliga avtal	

Insats/aktivitet		Styrdokument eller motsvarande	DMEF:s roll	Kommentar kring insatsen/aktiviteten	Ny 2024
Naturvård och biologisk mångfald					
N1	Naturvårdsrelaterade frågor	Åtgärder i kommunernas naturvårdsprogram. Åtgärdsprogrammet för de regionala miljömålen. ÖP2035 (Dals-Ed). ÖP14 (Färgelanda).	Processledare	Ett flertal åtgärder i kommunernas Naturvårdsprogram och/eller Åtgärdsprogrammet för de regionala miljömålen behöver struktureras och planeras (t.ex. kompetensstöd, utbildning naturvård, skydd/skötsel av skyddsvärda träd, hyggesfritt skogsbruk, ökad mängd naturbeteskött i offentliga inköp etc.). Åtgärd i ÖP2035 (Dals-Ed). DMEF har också under senare år fått ett flertal förfrågningar från kommunerna kring stöd i detta arbete. Möjligheten att använda gemensamma GIS-verktyg bör ingå i arbetet (t.ex. Färgelandas GIS-verktyg)	
N2	Information och riktlinjer kring invasiva växtarter	Förfrågan om ett Dalslandsgemensamt arbete kring detta med DMEF som processledare har inkommit från Bengtsfors	Processledare	Kommunerna och fastighetsägare har redan idag ett ansvar för hantering av invasiva arter och "ärenden" kring detta inkommer regelbundet. En gemensam (DMEF/kommunerna) insats för att påbörja arbetet med att skapa struktur och tydlighet kring detta arbete bedöms vara kostnadseffektivt. Målsättning att söka LONA-stöd för fortsatt arbete 2025 och framåt. Möjligheten att använda gemensamma GIS-verktyg bör ingå i arbetet (t.ex. Färgelandas GIS-verktyg).	Ny
N3	Friluftsliv relaterat till naturvårdsfrågor	Åtgärder i form av friluftslivplan och liknande finns i kommunala styrdokument.	Kompetensstöd (naturvårdsrelaterade frågor)	Mellerud och Dals-Ed har efterfrågat kompetensstöd av DMEF i naturvårdsrelaterade frågor	

Insats/aktivitet		Styrdokument eller motsvarande	DMEF:s roll	Kommentar kring insatsen/aktiviteten	Ny 2024
Vattenplanering					
V1	LEVA/LOVA Dalboslätten (projekt)	Åtgärdsprogrammet för de regionala miljömålen, ÖP2030 (Mellerud). Pågående projekt	Processledare	Fortsatt arbete i dialog med markägare kring identifiering av lämpliga platser för åtgärder för minskad övergödning. Anläggande av t.ex. våtmarker, fosfordammar, skyddszoner etc i samverkan med markägare. Informationsinsatser, vattenprovtagning m.m. DMEF projektägare, Vänersborgs kommun medverkar i projektet.	
V2	LOVA Örekilsälven (projekt)	Åtgärdsprogrammet för de regionala miljömålen, ÖP2035 (Dals-Ed). Pågående projekt	Processledare	Fortsatt arbete i dialog med markägare i Örekilsälvens övre del. Projektägare Dals-Eds kommun. DMEF projektleder tillsammans med kommunen. Fältpersonal från Milva (konsult), länsstyrelsen och skogsstyrelsen arbetar operativt med markägarmöten, naturbruksplaner m.m. Samverkan sker med bl.a. med fiskevårdsområden och dikningsföretag. Fortsatt arbete med Naturbruksplan Dals-Ed ingår i projektet.	
V3	LOVA Valboån (projekt)	Åtgärdsprogrammet för de regionala miljömålen. Pågående projekt.	Processledare	Fortsatt arbete i dialog med markägare inom Valboåns avrinningsområde. Projektägare DMEF. DMEF projektleder. Fältpersonal från Milva (konsult), länsstyrelsen och skogsstyrelsen arbetar operativt, med markägarmöten, naturbruksplaner m.m. Samverkan sker med bl.a. med fiskevårdsområden och dikningsföretag.	
V4	Medverkan vattenråd	Kommunernas naturvårdsprogram	Medverkande (rollerna mellan DMEF och kommunerna behöver dock klargöras)	DMEF medverkar i varierande utsträckning i följande vattenråd: Dalbergså/Holmsån (inkl. Teåkersälven), Dalslands kanal, Gullmarn och Enningdalsälven. Graden av medverkan sker utifrån tillgängliga resurser.	
V5	Samverkan vattenrelaterade frågor	Vattenmyndigheternas åtgärdsprogram för 2022-2027 (krav). Kommunernas VA-planer och Vattentjänstplaner. ÖP14 (Färgelanda).	Processledande för att skapa samverkansforum, därefter medverkande	En utvecklad samverkan mellan DMEF och kommunernas samhällsbyggnadsfunktioner/VA-enheter bedöms nödvändig för att hantera dessa frågor	Ny
V5a	Kommunala åtgärder i Vattenmyndigheternas åtgärdsprogram 2022-2027	Vattenmyndigheternas åtgärdsprogram för 2022-2027 (lagkrav).	Processledare	Samhällsbyggnadsfunktionerna i Mellerud och Dals-Ed efterlyser stöd av DMEF kring att strukturera ett sådant arbete.	Ny

V5b	Dagvattenpolicy	Melleruds ÖP Nu 2030. Återfinns även i kommunernas VA-planer/Vattentjänst-planer	Medverkande	Mellerud har uttalat att man avser inleda ett sådant arbete 2024.	
-----	-----------------	---	-------------	---	--